

Pilot-E: Helhetlig leveransekjede for hydrogen eller innovative løsninger for utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet

Søknadstype: Innovasjonsprosjekt

Søknadsfrist: 25. september 2019, 13.00 CEST

Aktuelle temaer: Miljøvennlig energi og CO2-håndtering

Målgrupper: Næringsliv

Antatt tilgjengelige midler: Kr 120 000 000

Utlysningskontakt: Trond Moengen | Honorar | Energi | trm@forskningsradet.no | +4795273220

Opprett søknad

[Last ned utlysningen](#)

[Last ned maler](#)

Formål

PILOT-E er et finansieringstilbud til norsk næringsliv, etablert av Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova.

Målet med ordningen er at helt nye produkter og tjenester innen miljøvennlig energiteknologi skal bli raskere utviklet og tatt i bruk for å bidra til utslippskutt både i Norge og internasjonalt.

PILOT-E vil følge opp aktørene gjennom hele teknologiutviklingsløpet – fra idé til marked.

Viktige datoer

14 aug 2019: Åpen for søknad

25 sep 2019: Søknadsfrist

24 okt 2019: Intervju for utvalgte prosjekter

25 okt 2019: Intervju for utvalgte prosjekter

28 okt 2019: Intervju for utvalgte prosjekter

31 des 2019: Bevilgningsmøter i løpet av desember

01 jan 2020: Tidligste tillatte prosjektstart

01 jun 2020: Seneste tillatte prosjektstart

Utlysning

Om utlysningen

PILOT-E er et finansieringstilbud til norsk næringsliv, som finansieres av Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova. I denne utlysningen, den fjerde i rekken, er også Gassnova med siden produksjon av hydrogen kan grense tett opp mot og komme inn under Gassnovas målsettinger. Målet med PILOT-E er å få gode løsninger raskere ut i markedet samtidig som nytt og eksisterende næringsliv utvikles.

Ordningen skal bidra til at miljøvennlige løsninger blir utviklet og tatt i bruk for å bidra til vesentlige kutt i klimagassutslipp og/eller mer effektiv energiutnyttelse i Norge og internasjonalt. PILOT-E vil følge aktørene gjennom hele utviklingsløpet – fra idé til marked.

Status som PILOT-E-prosjekt innebærer:

- én søknad fra bedriftene og samordnet beslutning om støtte for hele utviklingsløpet, fram til løsningen er klar for å tas i bruk kommersielt for

første gang

- tett oppfølging av prosjektene og sterk koordinering mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova, samt eventuelt Gassnova

Et PILOT-E-prosjekt skal

- beskrive hele løpet fra idé til fullskala demonstrasjon av nye konsepter eller innovative løsninger under reelle driftsforhold, inkludert nødvendige forsknings- og utviklingsaktiviteter
- ha utarbeidet en realistisk plan for utviklingsløpet fram til markedsklart produkt eller løsning
- være innenfor tematiske føringer og prioriteringer presentert nedenfor
- ha et forsert utviklingsløp som planlegges gjennomført innen 3 år

Oppfølging av Pilot-E-prosjekter

Prosjekter som når opp i konkurransen, vil bli fulgt tett gjennom prosjektforløpet. Oppfølgingen inkluderer:

- ordinær oppfølging som for de aktuelle virkemidlene som benyttes
- oppfølgingsmøter ved milepælene

observatør fra PILOT-E (Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Enova eller Gassnova) med i prosjektets styringsgruppe.

Utlysningen finnes bare på norsk.

Hvem kan søke?

PILOT-E er et tilbud til næringsliv som ønsker å utvikle og demonstrere innovativ teknologi eller konsepter. Løsningen må ha et betydelig kommersielt potensial, nasjonalt og internasjonalt.

Søkerbedriften må være registrert i det norske foretaksregisteret, og prosjektet skal gjennomføres i Norge.

Utlysningen er ikke åpen for søknader fra næringslivsorganisasjoner.

Hvem kan delta i prosjektet?

Et PILOT-E prosjekt utføres av to eller flere bedrifter og eventuelt en eller flere forskningsinstitusjoner som i samarbeid utvikler en ny løsning. Samarbeidet skal inkludere den første kunden som vil ta løsningen i bruk. Sett sammen det konsortiet som gir det beste prosjektet. Konsortiet må bestå av minimum to uavhengige næringsaktører.

Utenlandske samarbeidspartnere kan inngå i konsortiet, men deres innsats vil ikke være utløsende for finansiering fra PILOT-E. Merk at det er et krav at prosjektet skal gjennomføres i Norge og at prosjektet vil bidra til verdiskaping og kunnskapsutvikling i Norge.

En bedrift må stå som søker på vegne av konsortiet. Bedrifter som skal motta støtte må være registrert i det norske foretaksregisteret. Utlysningen er ikke åpen for søknader fra næringslivsorganisasjoner.

I tilfeller der sluttbruker er en offentlig aktør, vil en senere søknad om investeringsstøtte til Enova/Gassnova kunne falle inn under Lov om offentlige anskaffelser. Dette er nærmere diskutert i et eget vedlegg: [PILOT-E Når sluttbruker er en offentlig aktør.pdf](#)

Hva kan du søke om støtte til?

Du kan søke om støtte til:

- personal- og indirekte kostnader
- innkjøp av FoU-tjenester fra institutt- og UH-sektoren
- utstyr (leie/avskrivning instrumenter og utstyr)
- andre driftskostnader (inkl. materialer osv. til prototype/pilot)

I tillegg kan du søke en evt. investeringsstøtte hos Enova/Gassnova.

Finansiering

Et PILOT-E prosjekt er sikret støtte til utviklingsløpet fram til løsningen er klar for kommersiell bruk for første gang gitt at milepælene oppnås. Forskningsrådet inngår kontrakt med søker, og vil primært finansiere aktiviteter i prosjektet som består av industriell forskning. Innovasjon Norge vil inngå kontrakter med en eller flere av partnerne og vil primært finansiere aktiviteter som består av eksperimentell utvikling. I tillegg vil den første sluttbrukeren kunne kvalifisere for finansiering fra Enova eller Gassnova til å ta løsningen i bruk. Prosjekter som innstilles til finansiering, vil måtte påregne å supplere med ytterligere informasjon både om prosjektet og om partnerne.

Prosjekter som underveis i forløpet ikke når de omforente milepælene, vil ikke få videre finansiering under PILOT-E. Disse prosjektene kan eventuelt søke videre finansiering gjennom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Enova og Gassnovas ordinære utlysninger.

Søker må på forhånd sannsynliggjøre god økonomisk sikkerhet for sin del av finansieringen. Finansering og støttegrad vil beregnes for det enkelte prosjekt og for den enkelte støttemottaker. Støttegraden og typen finansiering vil kunne endre seg gjennom utviklingsløpet.

Statsstøtte

Støtte til "foretak" utgjør statsstøtte. Med foretak menes i denne sammenheng enhver aktør som driver økonomisk aktivitet ved å tilby varer og/eller tjenester i et marked.

Denne utlysningen omfatter flere støtteordninger som meldes til EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Finansering og støttegrad vil beregnes det enkelte prosjekt og for den enkelte støttemottaker, og reguleres i henhold til statsstøttereguleringen og hvordan de enkelte ordningene som tas i bruk er notifisert:

- Støtte fra Forskningsrådet og Innovasjon Norge tildeles i henhold til den såkalte gruppeunntaksforordningen (Kommisjonsforordning 651/2014 av 17. juni 2014) artikkel 25. Ordningen skal praktiseres i tråd med EØS-avtalens statsstøtteregler. Herunder skal vilkår og begreper tolkes i tråd med korresponderende vilkår og begreper i støtteregele. Ved eventuell motstrid mellom utlysningen og statsstøtteregele, skal sistnevnte ha forrang. Av samme grunn kan også utlysningen bli justert.

- Støtte fra Enova tildeles innenfor notifiserte eller innmeldte ordninger - all informasjon om hjemmelsgrunnlaget for disse ordningene er samlet [her](#).
- Støtte fra Gassnova tildeles over CLIMIT-demoprogrammet som er notifisert under ESAs retningslinjer for offentlig støtte til forskning, utvikling og innovasjon.

Støtte kan ikke gis til foretak som ikke har oppfylt krav om tilbakebetaling etter en forutgående beslutning fra ESA/EU-kommisjonsbeslutning der støtten er erklært ulovlig og uforenlig med det indre marked. Støtte kan heller ikke gis til foretak i vanskeligheter i EØS-rettslig forstand eller prosjekter som er påbegynt.

Vilkår for tildeling av støtte:

Det kan søkes om støtte til delvis dekning av de kostnadene som bedriftspartnerne i prosjektet har til å få gjennomført prosjektet.

Hver støttemottaker blir vurdert for seg, og støtten vil være avhengig av om den enkelte støttemottakers prosjektkostnader består av kostnader ved "industriell forskning", "eksperimentell utvikling. Investeringsstøtte vil vurderes særskilt og etter en oppdatert søknad til Enova og vil besluttes på et senere tidspunkt.

- For Forskningsrådet og Innovasjon Norges del: bare prosjektkostnader knyttet til FoU-aktiviteter kan støttes. Graden av støtte er begrenset og avhengig av prosjektets FoU-innhold.
- Forskningsrådet og Innovasjon Norge støtter aktiviteter som faller inn under definisjonen av "industriell forskning" og "eksperimentell utvikling". Se [her](#) for en uttømmende oppstilling av støtteberettiget kostnader i gruppeunntaksforordningens artikkel 25.
- Enova kan gi støtte til deler av merkostnaden knyttet til prosjekter som gir en miljøgevinst, forutsatt at det er en merkostnad forbundet med å ta i bruk den mer miljøvennlige løsningen sammenliknet med en alternativ, mindre miljøvennlig investering. Graden av støtte er avhengig av prosjektets formål og innretning, og kan også begrenses av lønnsomheten i prosjektet. Informasjon om det rettslige grunnlaget for Enovas ordninger finnes [her](#). Se også kriterier for støtteprogrammet [Fullskala innovativ energi- og klimateknologi](#) for mer informasjon om hva Enova kan støtte.
- Gassnova kan via CLIMIT-Demo støtte utvikling og demonstrasjon av teknologi og løsninger for CCS (fangst, transport, langtidslagring av CO₂). Se også «[Regelverk for Tilskuddsordning](#)» for mer informasjon. Graden av støtte avhenger av bl.a. samarbeidspartnerne, utviklingsfase og teknologimodenhet.
- Bedriftene i prosjektet må avgi egenerklæring som bekrefter at de er berettiget til å motta statsstøtte.
- Annen offentlig støtte til prosjektet, eller til aktiviteter som inngår i prosjektet, vil påvirke omfanget av støtten.
- Tildelt statsstøtte på 500 000 euro eller mer vil bekjentgjøres i Nasjonalt register for offentlig støtte.

Hvordan skal du gripe an søknadsprosessen?

- Les denne utlysningsteksten nøye.
- Gå sammen med partnerne i konsortiet og skriv en prosjektbeskrivelse og sett opp et budsjett for prosjektet. Alle maler finner du nederst i utlysningen.
- Søknaden skal sendes inn via Forskningsrådets søknadsportal. Der oppretter du en [elektronisk søknad](#) (først tilgjengelig fra 14. august), fyll inn administrative opplysninger i henhold til veiledningen og legg ved de obligatoriske vedleggene: prosjektbeskrivelse, budsjett, partneropplysninger og CV-er.
- Ta gjerne kontakt med oss i prosessen. Vi ønsker å ha dialog med potensielle søkere. Du kan kontakte prosjektleder Trond Moengen eller andre i PILOT-E-teamet, se kontaktinformasjon på denne siden. På PILOT-Es hjemmeside [www.pilot-e.no](#) legger vi ut svar på ofte stilte spørsmål.
- Send søknaden innen 25. september 2019 kl. 13.00. Vi anbefaler å trykke på send-knappen så snart du har fylt inn informasjon i det elektroniske søknadsskjemaet. Du kan revidere og trykke send så mange ganger du ønsker frem til fristen. Vi kan ikke se søknaden før fristen er utløpt.

Opprett søknad

Aktuelle temaer for denne utlysningen

Klikk på pila til høyre for å lese med om temaet.

Miljøvennlig energi og CO2-håndtering

Miljøvennlig energi

Utløsningen er rettet mot to temaområder:

- Helhetlig leveransekjede for hydrogen
- Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet

Du kan kun søke på disse temaene.

Tema 1: Helhetlig leveransekjede for hydrogen

Bruk av hydrogen i energi-, industri og transportnæringene kan være et viktig bidrag for at Norge skal møte nasjonale mål og internasjonale avtaler innen reduksjon av klimagassutslipp. I regjeringsplattformen (Granavolden-erklæringen) peker regjeringen på betydningen av hydrogen og uttaler: «Regjeringen vil ha en helhetlig strategi for forskning, teknologiutvikling og bruk av hydrogen som energibærer». Dette strategiarbeidet er nå i gang.

Hydrogen kan muliggjøre utslippskutt i transportsektoren og innenfor deler av industrien, samt være en bidragsyter til økt forsyningsikkerhet i energisektoren. Vi ser nå en modning av hydrogenbaserte løsninger. I PILOT-Es utlysninger i 2016 og 2018 ble det tildelt støtte til flere prosjekter som vil ta i bruk hydrogen i transport og i industrien. Det finnes også flere norske små og større initiativer som utreder produksjon eller bruk av hydrogen.

De samlede klimagassutslippene, andre miljøeffekter, energivirkningsgrad, kostnadseffektiviteten og dermed konkurransekraften mot andre løsninger avhenger av helheten i leveransekjeden for hydrogen. Det vil si hvordan hydrogenet framstilles, lagres, transporteres og tas i bruk. Markedet for bruk av hydrogen er i en tidlig fase. For å kunne få tilstrekkelig lønnsomhet for aktørene i leveransekjeden er det behov for å utvikle ny energi- og kostnadseffektiv teknologi, men også nye forretningsmodeller, logistikk-løsninger og tverrsektorielle samarbeid.

I denne utlysningen vil PILOT-E finansiere prosjekter med mål om å få frem hydrogenleveransekjeder med fokus på null/lavutslipp, samt energi- og kostnadseffektivitet hele veien fra fremstilling og til en identifisert anvendelse.

Vi ønsker å støtte prosjekter som:

- baserer seg på hydrogen som er produsert uten eller med lave utslipp, eksempelvis ved elektrolyse fra fornybare energiformer eller naturgassbasert produksjon med CO₂-håndtering
- har en teknisk løsning og leveransekjede for hydrogen hele veien frem til identifisert anvendelse med avklarte sluttbrukere og volum
- har en strategi for en lønnsom og kostnadseffektiv forretningsmodell
- involverer aktører i alle ledd i leveransekjeden, fra produksjon til sluttbruk
- har fokus på energieffektivitet i alle ledd, eksempelvis utnyttelse av spillvarme

Momentene over vil reflekteres i kriteriene, se lenger ned i utlysningen.

Les mer:

[Pilot-E nettside](#)

Tema 2: Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet

En betydelig andel av utslippene i Norge er knyttet til bygg- og anleggsvirksomhet. I regjeringsplattformen (Granavolden-erklæringen) løfter regjeringen fram denne utfordringen, og sier blant annet: «Regjeringen vil, i samarbeid med bransjen, legge til rette for at bygge- og anleggsplasser skal være fossilfrie innen 2025.»

I PILOT-Es andre utlysning, høsten 2017, ble det lyst ut midler til «Utslippsfri nyttetransport på land». Dette mobiliserte flere konsortier med prosjekter rettet mot utvikling av løsninger for utslippsfri anleggsvirksomhet. I denne utlysningen vil vi ta dette videre.

For å få ned utslippene er det nødvendig å erstatte fossilt drevne bygg- og anleggsmaskiner med utslippsfrie. Videre reduksjoner av klimagassutslippene krever at aktørene innoverer i selve bygg- og anleggsprosessen, for eksempel gjennom prefabrikasjon, industrialisering, nye logistikk-løsninger som gir redusert transportomfang eller ved at aktører samarbeider på en annen måte enn i dag.

I denne utlysningen av PILOT-E ønsker vi innovative prosjekter som:

- presenterer komplette løsninger for direkte reduksjon av klimagassutslipp knyttet til utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet
- innebærer betydelig nytenkning, gjerne både når det gjelder teknologi, logistikk og samarbeid
- har gode muligheter og planer for skalering
- omfatter en sluttbruker som ønsker å ta løsningene i bruk

Aktivitet som kun bidrar til reduserte utslipp av klimagasser fra selve produksjonen av bygningsmaterialer eller liknende er ikke omfattet.

Momentene over vil reflekteres i kriteriene, se lenger ned i utlysningen.

Les mer:

[Pilot-E nettside](#)

Krav til utforming

Krav og prioriteringer

Et PILOT-E-prosjekt skal omhandle teknologi, løsninger eller forretningsmodeller som har et markedsgrunnlag i Norge eller globalt som kan gi de involverte virksomhetene en bærekraftig næringsvirksomhet på sikt.

For å kunne kvalifisere som PILOT-E-prosjekt må:

- søker ha norsk organisasjonsnummer
- prosjektet gjennomføres i Norge og vil bidra til kunnskaps- og næringsutvikling i Norge
- prosjektet være innenfor tematikken i utlysningen
- søker ha beskrevet en strategi og plan for å ta løsningen til markedet

- søker involvere kunder og brukere i utvikling av løsningen
- finansieringen fra PILOT-E være utløsende for at prosjektet blir satt i gang

Obligatoriske vedlegg

- Prosjektbeskrivelse på maks 12 sider. Bruk fastlagt mal.
- Budsjett. Bruk fastlagt mal.
- CV for sentrale prosjektdeltakere. Bruk fastlagt mal.
- Bedriftsopplysninger. Bruk fastlagt mal.

Du kan laste ned alle vedleggsmalene nederst i utlysningen.

Søknader som ikke oppfyller kravene over vil bli avvist.

Vi vil ikke vurdere dokumenter og nettsider det lenkes til i søknaden, eller andre vedlegg enn dem som er spesifisert over. Det er ikke teknisk validering på innhold i vedleggene du laster opp, så pass på å laste opp korrekt fil på riktig vedleggstype.

Vurderingskriterier

Se mer informasjon her: [PILOT-E 2019 Kriterier og evaluering.pdf](#)

Innovasjonsgrad | PILOT-E

Innovasjonsgrad er et uttrykk for hvor betydelig innovasjonen er i forhold til “state of the art” på et område. Med innovasjon forstås verdiskapende fornyelse/nyskaping. Det vurderes hvorvidt det er en innovasjon bare for partnerne eller også i nasjonal og/eller internasjonal sammenheng.

Innovasjonsområder:

- Nye eller forbedrede teknologier/løsninger/tjenester
- Nye eller forbedrede prosesser
- Nye forretningsmodeller

Forskningsgrad og forskningens innovasjonsrelevans | PILOT-E

Forskningsgrad er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de feltene som forskningen omfatter. Det skal også vurderes i hvilken grad prosjektets forskningsresultater er relevant for målsettingen med prosjektet. Det må fremgå av søknaden at prosjektet har kunnskap om status på forskningsfeltet.

Forskningsgraden vurderes i forhold til disse punktene:

- Forskningens bidrag til faglig utvikling
- Forskningens relevans for innovasjonen
- Demonstrert kunnskap om status på forskningsfeltet

Samfunnsøkonomisk nytteverdi | PILOT-E

Samfunnsøkonomisk nytteverdi er et uttrykk for hvilken betydning prosjektet vil ha for samfunnet utover nytteverdien/gevinstpotensialet for partnerne i prosjektet. Søker bør sørge for at potensialet i størst mulig grad er kvantifisert. Det skal forutsettes at prosjektet og realiseringen blir vellykket.

Eksterne effekter kan være:

- Potensial for mer effektiv energiutnyttelse og/eller klimagassreduksjon
- Sysselsettingseffekt
- Nytte for offentlig sektor
- Nytte for det sivile samfunn
- Når relevant: potensial for reduksjon i eller lave nye infrastrukturkostnader
- Når relevant: potensial for nye samfunnsnyttige energirelaterte tjenester

Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere | PILOT-E

Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere er et uttrykk for de forventede økonomiske gevinstene for bedriftspartnere etter gjennomført industrialisering og kommersialisering. Potensialet skal vurderes opp mot de samlede kostnadene for hele denne perioden (dvs. også utover FoU-prosjektets varighet og kostnader). Det skal forutsettes at realiseringen blir vellykket.

Verdiskapingspotensialet kan fremkomme som:

- Ny omsetning
- Reduserte kostnader
- Opprettholdelse av konkurranseevne

Plan for gjennomføring av prosjektet og realisering av innovasjonen | PILOT-E

Plan for gjennomføring av prosjektet og realisering av innovasjonen er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet fremstår som gjennomførbart ut fra disse punktene:

- Prosjektplan, inklusiv arbeidspakker og leveranser
- Plan for realisering av innovasjonen, herunder involvering av sluttbrukere
- Plan for risikohåndtering
- Plan for innhenting av evt. offentlige tillatelser, dersom dette ikke er på plass

- Målbare milepæler
- Budsjett og ressursinnsats, herunder finansiering

Gjennomføringsevne | PILOT-E

Gjennomføringsevne er et uttrykk for i hvilken grad samarbeidspartnerne samlet sett anses å kunne gjennomføre prosjektet på en best mulig måte.

Følgende vurderes:

Faglig ledelse

- Organisering og administrativ ledelse
- Samarbeidskonstellasjonen (sammensetning, rollefordeling og kompetanse)

PILOT-E vil prioritere prosjekter som:

- har tallfestede, ambisiøse mål for potensialet for reduksjon i energibruk eller klimagassutslipp for løsningen som skal utvikles, sett i forhold til konvensjonelle løsninger
- vil gi bærekraftig verdiskaping for konsortiedeltakerne
- har høy innovasjonsgrad og betydelige teknologiske eller konseptuelle fortrinn sammenliknet med beste tilgjengelige teknologi (BAT)
- omfatter forskningsutfordringer og en konkret plan for arbeid med disse
- har realistiske planer for organisering, finansiering, eventuell regulatorisk godkjenning og prosjektgjennomføring, samt konkrete og målbare milepæler
- har avtale med konkret sluttbruker om demonstrasjon/pilotering av løsningen(e)

Prosjektene skal gjennomføres av konsortier med nødvendig og komplementær kompetanse, som gjerne går på tvers av sektorer og/eller involverer leverandørindustri.

Se for øvrig kvalifiserings- og rangeringskriteriene som er beskrevet i eget vedlegg: [PILOT-E 2019 Kriterier og evaluering.pdf](#)

Behandlingsprosedyre

Søknaden vil bli behandlet av PILOT-Es programledelse, samt av fageksperter.

Først gjøres det en forvurdering av om søknaden tilfredsstiller formelle krav. Søknadene vil deretter bli behandlet i en to-trinns prosess.

Første trinn omfatter følgende vurderinger basert på søknaden med vedlegg. Det foretas innledningsvis en vurdering av hvorvidt prosjektet er kvalifisert som et PILOT-E prosjekt - se kvalifiseringskriterier. I tillegg vil søknaden bli vurdert i henhold til fastsatte rangeringskriterier, se vedlegget [PILOT-E 2019 Kriterier og evaluering.pdf](#). Vurderingen vil bli foretatt av et PILOT-E panel bestående av representanter fra Gassnova, Enova, Innovasjon Norge og Forskningsrådet, samt relevante nasjonale fageksperter.

I andre trinn vil de høyest rangerte prosjektene bli invitert til å presentere prosjektet for PILOT-E panelet og eksterne eksperter. **Intervjuene gjennomføres i Oslo 24., 25. og eventuelt 28. oktober. Det forutsettes at søkere kan stille på en av aktuelle datoene.**

PILOT-Es felles administrasjon, som består av representanter for virkemiddelaktørene (Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Enova og Gassnova), beslutter hvilke av prosjektene som gis status som Pilot-E prosjekt. Bevilgende organer i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Gassnova ved CLIMIT-Demo vedtar koordinert hvilke prosjekter som skal få bevilgning, mens Enova samtidig bekrefter en intensjon om finansiering når løsningen skal demonstreres eller tas i bruk for første gang av en egnet bruker. Merk at støtte fra Enova er betinget at demonstrasjonsprosjektet selvstendig oppfylder kriteriene for støtte, og at det vil gjøres en egen vurdering av støttebeløp når demonstrasjonsprosjektet er klart for beslutning.

Forventet svar på søknaden er desember 2019.

Søknadsmaler til nedlasting

- > [PILOT-E Mal for prosjektbeskrivelse.docx](#)
- > [PILOT-E Mal for budsjett.xlsx](#)
- > [CV-mal for ikke-forskere/CV template non-researchers \(docx\)](#)
- > [PILOT-E Mal for partneropplysninger for bedrifter.docx](#)